

พัฒนาประเทศได้ในราคาเงินบาทที่ถูกลง ซึ่งอาจจะเพิ่มการบริโภคด้วย ดุลการค้าหรือ ดุลการชำระเงินก็จะไม่สูงถึงขนาดที่ประมาณการในตารางที่ 10 รัฐบาลอาจจะไม่ต้องปิดรัด การใช้จ่ายได้และยังสามารถกู้ยืมจากประชาชนภายในประเทศไทย เนื่องจากประชาชนมี รายได้สูงขึ้น สิ่งมีเงินออมพอเพียงที่จะให้รัฐบาลกู้ยืมได้ เงินทุนที่รัฐบาลเคยนำเข้าจาก ต่างประเทศจะลดลง ซึ่งจะลดดุลชำระเงินลงเช่นเดียวกัน ค่าเงินบาทที่สูงขึ้นจะทำให้ สินค้าส่งออกมีราคาแพงขึ้นในต่างประเทศ การส่งออกก็จะไม่เพิ่มมากมายเท่ากับที่ ประมาณการในตารางที่ 10 นอกจากนี้ ภาคเอกชนที่เคยกู้ยืมเงินจากต่างประเทศอาจจะ กู้ยืมเพื่อการลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำสินค้าเข้าน้อยลง เนื่องจากค่าเงินบาทจะมี แนวโน้มที่สูงขึ้น และอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศจะมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากเงินออม ภายในประเทศมีมากขึ้น

16. ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าผลจากประมาณการองค์ประกอบในบัญชีการชำระเงินระหว่างประเทศ จะชี้บอกว่า แนวโน้มดุลการค้าของไทยในอนาคตจะไม่วิวัฒนาการจนถึงขั้นที่น่าตกใจ การเสนอแนะจากประเด็นที่ได้กล่าวถึงในขั้นนี้ จะเป็นการใช้ข้อสันเทษนี้จากบทความให้ได้ ประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ หากข้อเสนอแนะสามารถทำให้เกิดการปรับปรุงในการค้า ระหว่างประเทศของไทยได้แล้ว ประเทศของเราก็จะมีทรัพยากรเพิ่มขึ้นจากภาวะระหว่าง ประเทศไว้ใช้ในการพัฒนาประเทศ ทำให้อัตราการเจริญเติบโตมีทางที่จะสูงกว่าอัตราที่ เป็นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งเราถูกจำกัดด้วยเงินตราต่างประเทศ

เนื่องจาก การส่งออกของไทยดังที่ได้บรรยายแล้วข้างต้นนั้น มีลักษณะ คือ

- 1) ไม่มีเสถียรภาพ
- 2) ประสิทธิภาพแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกด้วยกัน หรือจากการผลิต ของประเทศผู้นำเข้าเอง และ
- 3) ประสิทธิภาพก็ตกต่ำจากประเทศผู้นำเข้า

ข้อเสนอแนะ ทางด้านนี้จึงควรมุ่งไปที่ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งก็คงหนีไม่พ้น เรื่องของการตลาด ความไม่มี เสถียรภาพน่าจะแก้ไขได้โดยการกระจายชนิดสินค้าส่งออกให้หลากหลายขึ้น และการ ส่งเสริมให้การผลิตสินค้าส่งออก โดยเฉพาะด้านการเกษตรให้มีความคล่องตัวในการ

ตอบสนองต่อภาวะของตลาดโลก เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของเราเป็นแบบเสรี การตัดสินใจ
 การผลิตจึงเป็นเรื่องของเอกชน หนทางที่จะทำได้ก็คือ การให้รัฐบาลเป็นผู้ชี้ช่องทางหรือ
 ผู้รวบรวมและกระจายข้อสันเท่ห์ เช่น พืชผลชนิดใดที่น่าจะปลูกได้ และพอมือช่องทาง
 ตลอดจนถึงวิธีการปลูก เป็นต้น หรือรัฐบาลอาจจะให้ข่าวคราวว่าสินค้าชนิดใดเป็นที่ต้องการ
 ในตลาดโลกโดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในต่างประเทศเป็นผู้รวบรวม เป็นต้น การเพิ่มชนิดของ
 สินค้าส่งออกอย่างหนึ่งที่มีการกล่าวถึงก็คือ พืชผักและผลไม้ ซึ่งมีปัญหาเรื่องการบรรจุ
 การตัดคุณภาพ, การเก็บรักษา และโรคพืช รัฐบาลควรส่งเสริมการวิจัยโดยสถาบันที่เกี่ยวข้อง
 และร่วมมือกับภาคเอกชน และอาจจะต่อรองกับรัฐบาลต่างประเทศเพื่อขอความช่วยเหลือใน
 ด้านความรู้และเงินทุน การเพิ่มขีดความสามารถให้กับสินค้าออกของไทยในการแข่งขันในตลาด
 โลกนั้น ทำได้โดยการร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับเอกชนในการวิจัยหรือหาหนทางการเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการผลิต และการตัดคุณภาพของสินค้า ส่วนการกีดกันทางการค้านั้น แก้ไข
 โดยการกระจายตลาดการส่งออก ซึ่งที่จริงภาคเอกชนบางส่วนก็สามารถทำได้สำเร็จ
 ในบางด้านอยู่แล้ว เช่น อาหารกระป๋อง เป็นต้น สิ่งที่รัฐบาลทำได้ก็คือ การให้ข่าวสาร
 และข้อมูลที่สมบูรณ์เท่านั้นเอง

นอกจากการแก้ไข้ปัญหาในเรื่องการตลาดส่งออกแล้ว การให้ความสำคัญกับ
 เรื่องการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันเลย การผลิตจะต้อง
 มุ่งไปสู่สิ่งที่ประเทศไทยมี comparative advantage เท่านั้น และสิ่งที่มีความได้เปรียบ
 อยู่แล้ว จะต้องทุ่มเทความพยายามให้สินค้าที่ผลิตได้มีมูลค่าส่วนเพิ่มมากที่สุดในรูปแบบของการ
 ขายความคิดมากกว่าการขายแรงงานถูก ๆ หรือ การผลิตในสิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่สูง
 ซึ่งอยู่ในระดับที่คนไทยยังตามไม่ทัน เพราะในกรณีนั้นเราจะทำมูลค่าส่วนเพิ่มได้น้อยมาก
 บทความนี้มีความเห็นว่า ภาคบริการของระบบเศรษฐกิจมีความสามารถในระดับไม่ห่างไกล
 จากตลาดโลกมากนัก เช่น กิจการท่องเที่ยว และการเงินการธนาคาร เป็นต้น ต้องส่งเสริม
 ให้มีเทคโนโลยีทันกับระดับโลกให้มากที่สุด และให้ขยายตัวในภาคนี้ด้วย ภาคการเกษตรก็เป็น
 อีกภาคหนึ่ง ซึ่งถึงแม้จะไม่ถึงขั้นที่เรียกว่าแนวหน้าก็เป็นภาคความสามารถพอที่จะไล่ทัน
 เทคโนโลยีระดับโลก และมีผลผลิตซึ่งเป็นที่ต้องการอยู่แล้ว เช่น ผลไม้ขนานานชนิด เป็นต้น

ซึ่งถึงแม้ประเทศอื่นจะพยายามแข่งขันก็ไม่มีสินค้าอากาศ และพื้นดินที่เหมาะสม ภาคนี้มีโอกาสขายมูลค่าส่วนเพิ่มที่เป็นความคิดได้มาก เหมือนกับการขายความคิดในด้านสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่า แนวโน้มที่เป็นอยู่ในปี 1986 นั้น วิชาธนาคารทางด้านการท่องเที่ยว ผลไม้, ดอกไม้ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและความรู้ความชำนาญที่คนไทยมีอยู่แล้ว เช่น เฟอร์นิเจอร์ หรืออุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากแรงงานราคาถูกเป็นจำนวนมาก ล้วนแต่มีแนวโน้มในทางที่ดีเป็นอย่างมาก

ในขณะที่เดียวกัน ประเทศเราก็ควรจะตั้ง เร่งเรียนรู้อุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน เช่น การผลิตโลหะ และเครื่องจักรกลอย่างง่าย ๆ เพื่อที่จะค่อย ๆ ลดการพึ่งพาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศในด้านเหล่านั้น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การนำเข้าวัตถุดิบที่สำเร็จและสินค้าทุนเพิ่มขึ้นมากทุกครั้งที่การลงทุนเพิ่มขึ้นมาก และสัดส่วนจากสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นตามลำดับด้วย เมื่อประกอบกับแนวโน้มของดุลชำระหนี้ที่ได้ประมาณการไว้เป็นไปในทางที่ดี การลงทุนในอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งเป็นพื้นฐานของอุตสาหกรรมอื่น ๆ ย่อมจะมีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากเงินตราต่างประเทศที่จะใช้ในการลงทุนโดยนำเข้าสินค้าทุนนั้น มีความเป็นไปได้สูง เนื่องจากการส่งออกสินค้าและบริการที่มีแนวโน้มดีขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้ เมื่อความรู้ในอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานสูงขึ้นถึงระดับที่เพียงพอแล้ว ประเทศเราอาจใช้ความ ~~X~~ ได้เปรียบในความรู้ด้านเกษตรมาประกอบเพื่อประยุกต์กับการผลิตเครื่องมือ หรือเครื่องจักรกลอย่างง่าย ๆ แต่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา การพัฒนาในด้านนี้จะเป็นประโยชน์มาก เนื่องจากมีตลาดที่รองรับภายในประเทศที่ใหญ่พออยู่แล้ว ทำให้ไม่ต้องพึ่งพาสินค้าส่งออก หรือถ้าสามารถส่งออกได้ก็จะเป็นแหล่งเงินตราต่างประเทศ อีกทางหนึ่ง การลดการพึ่งพาสินค้านำเข้าประเภทเครื่องจักรกลหรือเทคโนโลยียังเป็นการลดต้นทุนการซื้อสินค้าทุนเหล่านั้น เนื่องจากสินค้าที่ผลิตภายในประเทศย่อมมีต้นทุนถูกกว่าที่ผลิตจากต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีต้นทุนของแรงงานสูงตามระดับความ

เป็นอยู่ที่สูงกว่ามากในประเทศเหล่านั้น¹ การพัฒนาในด้านอุตสาหกรรมพื้นฐานก็คงไม่พ้น
เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะเป็นผู้ชี้ช่องทางว่าอุตสาหกรรมใดเป็นสิ่งจำเป็น ประกอบกับการ
เจรจาให้ต่างประเทศช่วยเหลือในการฝึกหัด และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประเทศไทย
ถ้าสามารถร่วมมือกับประเทศที่มีวิทยาการและเทคโนโลยีในระดับเพียงพอ แต่ต้นทุนแรงงาน
ไม่สูงอย่างประเทศสังคมนิยม เช่น จีน เป็นต้น ก็จะทำให้ต้นทุนในการพัฒนาด้านนั้นย่อ
ลงไปได้

สรุปแล้ว การพัฒนาด้านการตลาดส่งออกและการผลิตนั้นเป็นกิจกรรมที่รัฐบาล
สีหน้าที่จะต้องให้บริการและประสานความร่วมมือกับเอกชน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว
ไม่ใช่เป็นธุรกิจที่ให้ผลกำไรได้ การพัฒนาด้านการตลาดอาจจะมีส่วนที่ภาคเอกชนกระทำ
ได้บ้าง แต่เป็นส่วนน้อย

17. บทส่งท้าย

อนึ่ง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในงานวิจัยนี้ว่า การประมาณการเกี่ยวกับ
ดุลการค้าและดุลการชำระเงินในที่มีขีดหลักสำคัญของภาคการคลังในอนาคตทางเศรษฐกิจค่าลัทธิ
ประการหนึ่งก็คือ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เกิดขึ้นมาแล้ว (whatever will happen
is happening already) ดังนั้น ถ้าเราสามารถขจัดสิ่งมากระทบเศรษฐกิจเป็น
ครั้งคราวในระยะสั้น (short-run fluctuations) ได้ เราก็จะสามารถหาค่าแนวโน้ม
หลักและใช้แนวโน้มนี้คาดหรือประมาณการเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

¹ สภาพของต้นทุนแรงงานที่สูงในประเทศพัฒนา อาจเรียกตามแบบสังคมนิยม
ว่า "exploitation" หรือการขูดรีดก็ได้ เพราะว่าเวลาขายสินค้าเกษตรก็ต้องยอมรับ
ราคาต่ำ ซึ่งหมายถึงยอมรับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ต่ำ แต่เวลาซื้อเครื่องจักรก็ต้องซื้อ
ด้วยราคาแพงเพื่อให้ "ฝรั่ง" มีความเป็นอยู่ที่ดีกว่ามาก